

Розробник: Казьмирчук Марія Григорівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри етнології та краєзнавства.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри етнології та краєзнавства

Валерій КАПЕЛЮШНИЙ

(підпис)

Протокол № 13 від «30» червня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол № 7 від «26» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії

Наталія ТЕРЕС

(підпис)

«29» серпня 2021 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати необхідні знання з організації туристичних подорожей до музеїв, узагальнення раніше отриманих знань у сфері туризмознавчих дисциплін, створення цілісної уяви про музейний туризм як соціокультурний напрямок.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати:

- основні поняття та визначення туризмознавчих дисциплін;
- властивості, види й типи музеїв;
- етапи формування музейництва в історії людства й основні ідеї вітчизняної суспільної думки щодо музеєзнавства.

2. Вміти:

- критично аналізувати різноманітну інформацію, самостійно підбирати літературу та працювати з джерелами;
- використовувати методологію дослідження в галузі туризму;
- застосовувати прийоми та методи туризму у історичних, краєзнавчих, етнографічних та інших дослідженнях з метою їх використання у навчальних цілях.

3. Володіти:

- здатністю до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- готовністю до саморозвитку, самореалізації, використання творчого потенціалу;
- готовністю до публічного виступу за фахом, доводити власні висновки, пропозиції, аргументи.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Музейний туризм» належить до переліку дисциплін вільного вибору студента. Музейний туризм – різновид туризму, специфіка якого полягає у використанні туристичного потенціалу музеїв та територій, які до них прилягають. Музейний туризм є традиційним видом подорожей, що дозволяють отримати нові враження та знання. При вивченні дисципліни відбувається: ознайомлення з основними поняттями та визначеннями музейного туризму, аналіз основних наукових праць щодо музейного туризму, визначення місця музейного туризму в структурі культурно-пізнавального туризму, розгляд музею як туристичної атракції та характеристика основних музеїв України та світу як туристичних об'єктів.

4. Завдання (навчальні цілі): формування знань з організації музейного туризму. У результаті вивчення курсу студенти повинні засвоїти основні поняття та визначення музейного туризму, всебічно аналізувати основні наукові праці щодо музейного туризму, вміти показати місце музейного туризму в структурі культурно-пізнавального туризму, набути навички представлення музеїв як туристичних атракцій, а також вміти характеризувати та знати основні музеї України та світу як туристичні об'єкти.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація*; 4. автономність та відповідальність*)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці дисциплін
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні поняття та визначення музейного туризму.	Лекція, самостійна робота	контрольна робота	5%
1.2	Знати особливості функціонування музейного туризму як складової культурно-пізнавального туризму.	Лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування	7%
			письмове завдання	5%
			контрольна робота	5%
1.3	Знати можливості основних світових та вітчизняних музеїв з точки зору використання у туризмі.	Лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування	7%
			письмове завдання	5%
			контрольна робота	5%

2.1	Вміти характеризувати та знати основні музеї України та світу як туристичні об'єкти.	Лекція, семінар, самостійна робота	усне опитування	7%
			письмове завдання	9%
			контрольна робота	5%
2.2	Вміти вільно використовувати отримані теоретичні знання у галузі музейного туризму для вирішення конкретних практичних завдань, зокрема створення турпродукту з музейного туризму	Лекція, самостійна робота	Екзамен	20%
4.1	Прийняти і обґрунтувати рішення та нести відповідальність за пропозиції та рекомендації з розробки турпродуктів з музейного туризму	Лекція, самостійна робота	Екзамен	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни					
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	4.1
Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії (зокрема, історичного туризмознавства) та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки	+	+	+	+	+	+
Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії (зокрема, історичного туризмознавства) та / або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	+	+	+	+	+	+
Проведення дослідної роботи – аналізу змісту історико-туризмознавчого компоненту у туристичній сфері	+	+	+	+	+	+
Використовувати набуті знання для створенні та просування історико-культурного туристичного продукту в системі туристичного бізнесу				+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання*:

Контрольна робота з тем ЗМ (тест): РН 1.1, 1.2, 1.3, 2.1 – 20 балів / 12 балів.

Письмове завдання з перевірки самостійної роботи ЗМ: РН 1.2, 1.3, 2.1 – 19 балів / 11 бали.

Оцінювання роботи під час семінарського заняття ЗМ: РН 1.2, 1.3, 2.1 – 21 балів / 13 балів.

*Примітка: максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки.

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – екзамен;

- максимальна кількість балів, які можуть бути отримані студентом – 40 балів;

- оцінюються такі результати навчання студента: вміння представити музеї як туристичні атракції, вміння характеризувати основні музеї України та світу як туристичні об'єкти.

- форма проведення екзамену – письмова, види завдань – завдання, які потребують розгорнутих відповідей;

- мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним – **24 бали.**

Необхідна умова допуску до екзамену: студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав **менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум допуску до екзамену 36 балів.**

7.2 Організація оцінювання:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістового модуля (бали, отримані під час семінарів (усні опитування); бали, отримані за виконання письмових завдань з переліку самостійної роботи; бали, отримані під час модульного контролю (за виконання тестових завдань), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (екзамену), а саме: за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу складається з 1 змістового модуля, який включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу курсу.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: поточний контроль (контрольні роботи, усне опитування, письмові завдання) і підсумковий контроль (екзамен). Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестровий контроль – максимум 60 балів; екзамен – максимум 40 балів).

Змістовий модуль			Екзамен
60 залікових балів (максимум)			40 балів (максимум)
Семінарські заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	
21 (максимум)	19 (максимум)	20 (максимум)	

Семінарські заняття

Упродовж семестру оцінюється робота студента під час кожного семінару (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість отримати від 1 до 3 балів. **Критеріями оцінювання** відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1 бал;
- логіка викладення 1 бал;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Самостійна робота

Основним завданням самостійної роботи є розширення та поглиблення студентами теоретичних знань з дисципліни та отримання практичних вмінь самостійного пошуку, вивчення та аналізу різноманітних історичних джерел та наукової історичної літератури. Виконання самостійної роботи перевіряється у вигляді письмового розкриття питання із переліку питань, завданих для самостійної роботи до ЗМ.

Виконання письмового завдання з перевірки самостійної роботи студентів оцінюється від 1 до 19 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 17 – 19 балів;
- тема розкрита неповно 10-16 балів;
- робота суто компілятивного рівня 6-9 балів;
- розкритий лише окремий аспект 1-5 балів.

Перелік питань для самостійної роботи викладач висилає електронною поштою після проведення першої лекції.

Модульний контроль

У курсі передбачено 1 *змістовий модуль* та 1 *модульна контрольна робота*. По завершенні вивчення змістових модулів студент складає модульний контроль (МК). Участь всіх студентів в контрольному заході обов'язкова. Студент, який не відпрацював семінарські заняття, не допускається до складання МК, і даний модуль йому не зараховується. МК проводиться у письмовій тестовій формі і виконується на останньому занятті з даного змістового модуля. Тест містить 20 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 1 бал. Максимальна кількість балів, яку можна набрати за МК – 20 балів.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до чинних в Університеті нормативних документів.

Зразки тестових завдань для модульних контрольних робіт, перелік питань самостійної роботи, питання та завдання підсумкової контрольної роботи з даної дисципліни див. Навчально-методичний комплекс з даної дисципліни.

Екзаменаційний білет містить 2 питання, кожне з яких які оцінюються у діапазоні від 1 до 20 балів.

Критерії оцінок з одного екзаменаційного завдання:

- Відповідь повна, подане власне бачення проблеми 19-20
- Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу 16-18
- Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання 13-15
- Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки 10-12
- Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми 7-9
- Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу 4-6
- Відповідь має значні помилки елементарного рівня 1-3

Умовою допуску до екзамену є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до екзамену – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89

Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять.

№	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінар. заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль				
1	Вступ. Основні поняття та стан наукової розробки музейного туризму	2		9
2	Музейний туризм як складова культурно-пізнавального туризму	2	2	10
3	Загальна характеристика основних типів музеїв	2	2	9
4	Музеї Європи	4	6	10
5	Музеї Америки, Австралії та Океанії	3	2	10
6	Музеї Азії та Африки	3	1	10
Модульна контрольна робота			1	
<i>Письмове завдання з перевірки самостійної роботи</i>				2
Всього		16	14	60

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекції – **16 год.**

Семінари – **14 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Івченко А.С. Вся Україна: Путівник. – К., 2008.
2. Любіцева О.О., Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. – К., 2007.
3. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство. – К., 2007.
4. Петранівський В.Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство. – К., 2008.
5. Рутинський М.Й. Географія туризму України. – К., 2004.
6. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство: Навчальний посібник. – К., 2008.
7. Туристичні об'єкти України. – Х., 2002.
8. Салата О.О. Основи музеєзнавства: Навчально-методичний посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с.
9. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. – Ніжин, 2010. – Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/smal.htm
10. Казьмирчук М. Г. Музейний туризм: Навчально-методичний посібник. Київ: УкрСІЧ, 2020. – 65 с.

Додаткові:

1. Best Museums Washington, DC. – Режим доступу: http://www.yelp.com/search?find_desc=Best+Museums&find_loc=Washington%2C+DC
2. Kotler N., Kotler P. Can Museums Be all Things to all People? Missions, Goals, and Marketing's Role // Museum Management and Curatorship. 2000. Iss.18(3). P.271-287.
3. Trinh T.T., Ryan C. Museums, Exhibits and Visitor Satisfaction: A Study of the Cham Museum // Journal of Tourism and Cultural Change. 2013. Iss.11(4). P.239-263.
4. Washington museums – Режим доступу: <http://washington.org/find-dc-listings/museums>
5. Антоненко В.С., Хуткий В.О., Черненко В. Музеї та культурна спадщина в умовах пандемії COVID-19: виклики та наслідки 2020 року // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції-фестивалю «Нематеріальна культурна спадщина як сучасний

- туристичний ресурс: досвід, практики, інновації» (м. Київ, 20-21 травня 2021 р.) К.: Вид. центр КНУКіМ, 2021. 426 с. С.294-298. Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/antonenko4.htm
6. Ільницька А. В. Роль музеїв у розвитку туристичної галузі України // Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції "Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір" (м. Запоріжжя, 14 травня 2020 р.). Запоріжжя: Видавництво Хортицької національної академії, 2020. 694 с. С.616-618. Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/ilnycka.htm
  7. Казьмирчук М. Вивчення музейного туризму у новітніх зарубіжних дослідженнях // Етнічна історія народів Європи: Зб. наук. праць. К., 2017. №. 53. С. 182 – 189.
  8. Казьмирчук М. Музеї Фінляндії на українському туристичному ринку. // Етнічна історія народів Європи. 2018. Вип. 55. С. 136 – 138.
  9. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. – Львів, 1997.
  10. Музеї Америки. – Режим доступу: <http://www.hist.msu.ru/ER/museum.htm#za>
  11. Музеї Африки, Близького Сходу, Аравійських країн. – Режим доступу: <http://www.hist.msu.ru/ER/museum.htm#za>
  12. Музеї Великобританії. – Режим доступу: <http://wmuseum.ru/velikobritaniya/>
  13. Музеї Лондона. – Режим доступу: <http://www.7ya.ru/article/London-2013-samy-interesnye-muzei-dlya-detej-besplatno/>
  14. Музеї світу. Музеї Франції. – Режим доступу: http://muzei-mira.com/muzei_francii/
  15. Музеї США. – Режим доступу: <http://amerikos.com/usa/museum-st/>
  16. Музеї Тунісу. – Режим доступу: https://www.tripadvisor.ru/Attractions-g293758-Activities-c49-Tunis_Tunis_Governorate.html
  17. Музеї Франції. – Режим доступу: <http://www.france-guide.ru/musees.htm>
  18. Титова О.М. Проблеми музеєфікації пам'яток археології України // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Педагогічні та рекреаційні технології в сучасній індустрії дозвілля». К., 2004. Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/tytova.htm
  19. Черченко О. Світові та українські музеї в умовах інформаційно комп'ютерного суспільства. Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/53821/08-Cherchenko.pdf?sequence=1>
  20. Ярмолук О.А. Особливості функціонування інтерактивних музейних закладів в Україні // Матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку туризму». Частина ІІ. Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2015. 145 с. С.139-141. Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/yarmoljuk.htm